EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 27. 5. 2025
COM(2025) 250 final

2025/0138 (BUD)

Návrh

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o mobilizácii Fondu solidarity Európskej únie na účely poskytnutia pomoci Rakúsku, Poľsku, Česku, Slovensku a Moldavsku v súvislosti s povodňami, ku ktorým došlo v septembri 2024, a Bosne a Hercegovine v súvislosti s povodňami, ku ktorým došlo v októbri 2024

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

Toto rozhodnutie sa týka uvoľnenia prostriedkov z Fondu solidarity Európskej únie (ďalej len „FSEÚ“) v súlade s nariadením Rady (ES) č. 2012/2002[1] (ďalej len „nariadenie o FSEÚ“) vo výške 280 740 903 EUR s cieľom poskytnúť pomoc Rakúsku, Poľsku, Česku, Slovensku, Moldavsku a Bosne a Hercegovine v súvislosti so živelnými pohromami (povodňami), ktoré postihli tieto krajiny v roku 2024.

Toto uvoľnenie prostriedkov je spojené s udelením absolutória DEC č. 10/2025, v ktorom sa navrhuje presunúť sumu 270 077 316 EUR z riadka európskej rezervy na solidaritu do operačného rozpočtového riadka FSEÚ, a to v rámci viazaných aj platobných rozpočtových prostriedkoch.

2. INFORMÁCIE A PODMIENKY

2.1. Rakúsko – živelná pohroma v susednom štáte: povodne v septembri 2024

1. Rakúsko predložilo 29. novembra 2024 žiadosť o finančný príspevok z FSEÚ na financovanie núdzových opatrení a opatrení na obnovu po povodniach, ktoré krajinu postihli v septembri 2024.
2. Rakúsko požiadalo o príspevok z FSEÚ v lehote 12 týždňov od prvých škôd, ktoré boli spôsobené pohromou z 13. septembra 2024. Žiadosť obsahuje všetky informácie požadované podľa článku 4 nariadenia o FSEÚ. Rakúsko predložilo 6. decembra 2024 aktualizovanú žiadosť, ktorou doplnilo informácie uvedené v pôvodnom balíku žiadosti.
3. Keďže ide o živelnú pohromu, pohroma patrí do oblasti pôsobnosti FSEÚ.
4. Rakúske orgány predložili žiadosť na základe kritéria „živelná pohroma v susednom štáte“, a to v zmysle článku 2 ods. 4 nariadenia o FSEÚ, v ktorom sa stanovuje, že pomoc z FSEÚ možno uvoľniť aj v prípade akejkoľvek živelnej pohromy v oprávnenom štáte, ktorá je veľkou živelnou pohromou aj v susednom oprávnenom štáte. Rakúsko odhaduje celkové priame škody spôsobené touto pohromou na 1 711,6 milióna EUR. Táto suma predstavuje 0,38 % rakúskeho hrubého národného dôchodku (HND) v roku 2022. Keďže tá istá živelná pohroma spĺňa podmienky „veľkej živelnej pohromy“ v Česku, žiadosť Rakúska je oprávnená na príspevok z FSEÚ bez osobitného stropu.
5. Základom výpočtu výšky finančného príspevku z FSEÚ sú celkové priame škody. Finančný príspevok možno použiť iba na základné núdzové opatrenia a opatrenia na obnovu v zmysle článku 3 nariadenia o FSEÚ.
6. Rakúsko požiadalo o vyplatenie zálohy podľa článku 4a nariadenia o FSEÚ. Na základe predbežného posúdenia Komisia dospela k záveru, že podmienky na vyplatenie zálohy z FSEÚ boli splnené. Na základe vykonávacieho rozhodnutia Komisie C(2025) 1124 zo 17. februára 2025 bola preto poskytnutá záloha vo výške 10 663 587 EUR. Záloha bola Rakúsku vyplatená 3. apríla 2025.

[1] Nariadenie Rady (ES) č. 2012/2002 z 11. novembra 2002, ktorým sa zriaďuje fond solidarity Európskej únie (Ú. v. ES L 311, 14.11.2002, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj).

7. V období od 12. do 16. septembra 2024 zasiahli Rakúsko dažde s mimoriadne vysokým úhrnom zrážok, ktoré spôsobili rozsiahle povodne. Postihnuté bolo najmä Dolné Rakúsko, Horné Rakúsko a Viedeň. V niektorých častiach Dolného Rakúska spadlo za päť dní 300 – 420 mm zrážok. Celá spolková krajina Dolné Rakúsko bola vyhlásená za oblasť postihnutú pohromou. Pozdĺž rieky Dunaj sa museli zaviesť ochranné opatrenia. V Dolnom Rakúsku museli evakuovať takmer 2 000 domov, tisíce domácností boli niekoľko dní bez elektriny, pitnej vody a kanalizácie. Povodne si v Dolnom Rakúsku vyžiadali päť obetí na životoch a 24 ľudí utrpelo zranenia.

8. Rakúske orgány nepožiadali o pomoc prostredníctvom mechanizmu Európskej únie v oblasti civilnej ochrany.

9. Pokiaľ ide o náklady na opatrenia oprávnené podľa článku 3 ods. 2 nariadenia o FSEÚ, Rakúsko ich odhadlo na 394,1 milióna EUR, pričom tieto náklady rozdelilo podľa jednotlivých druhov opatrení. Najväčšia časť nákladov na núdzové opatrenia vo výške 277,4 milióna EUR sa týka opätovného uvedenia infraštruktúry a závodov v odvetví energetiky, vodného a odpadového hospodárstva, telekomunikácií, dopravy, zdravotníctva a školstva do fungujúceho stavu. Druhá najväčšia časť nákladov vo výške 75,9 milióna EUR súvisí so zabezpečením preventívnej infraštruktúry a opatrení na ochranu kultúrneho dedičstva. Tretia najväčšia časť nákladov vo výške 22 miliónov EUR sa týka dočasného ubytovania a záchranných prác. Náklady na vyčistenie oblasti postihnutej pohromou predstavujú 18,8 milióna EUR.

10. Rakúsko plne transponovalo smernicu 2007/60/ES[2] novelou zákona o vode z roku 2011.

11. Ku dňu predloženia žiadosti Rakúsko nebolo predmetom konania o nesplnení povinnosti v súvislosti s právnymi predpismi Únie týkajúcimi sa povahy pohromy.

12. Rakúske orgány uviedli, že verejná infraštruktúra nie je v Rakúsku vo všeobecnosti poistená. Náklady spojené s poistením sú preto z oprávnených nákladov vylúčené.

2.2. Poľsko – regionálna živelná pohroma: povodne v septembri 2024

1. Poľsko predložilo 29. novembra 2024 žiadosť o finančný príspevok z FSEÚ na financovanie núdzových opatrení a opatrení na obnovu po povodniach, ktoré krajinu postihli v septembri 2024.

2. Poľsko požiadalo o príspevok z FSEÚ v lehote 12 týždňov od prvých škôd, ktoré boli spôsobené pohromou z 11. septembra 2024. Žiadosť obsahuje všetky informácie požadované podľa článku 4 nariadenia o FSEÚ.

3. Keďže ide o živelnú pohromu, pohroma patrí do oblasti pôsobnosti FSEÚ.

4. Poľské orgány predložili žiadosť na základe kritéria „regionálna živelná pohroma“ v zmysle článku 2 ods. 3 nariadenia o FSEÚ, kde je vymedzená ako akákoľvek živelná pohroma v regióne na úrovni NUTS 2 oprávneného štátu, ktorej následkom sú priame škody presahujúce 1,5 % hrubého domáceho produktu (HDP) uvedeného regiónu. Poľské orgány odhadujú celkové priame škody spôsobené touto pohromou na 3,04 miliardy EUR. Podľa nariadenia o FSEÚ, keď sa živelná pohroma týka viacerých regiónov na úrovni NUTS 2, uplatní sa prahová hodnota na priemerný

[2] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES z 23. októbra 2007 o hodnotení a manažmente povodňových rizík (ďalej len „smernica o povodniach“).

HDP týchto regiónov vážený podľa podielu každého regiónu na celkovej škode. Priame škody vyjadrené ako percentuálny podiel celkového váženého regionálneho HDP Dolnosliezskeho, Opolského, Sliezskeho a Lubuského vojvodstva predstavujú 8,46 %. Táto suma presahuje 1,5 % váženého priemeru regionálneho HDP Dolnosliezskeho, Opolského, Sliezskeho a Lubuského vojvodstva.

5. Základom výpočtu výšky finančného príspevku z FSEÚ sú celkové priame škody. Finančný príspevok možno použiť iba na základné núdzové opatrenia a opatrenia na obnovu v zmysle článku 3 nariadenia o FSEÚ.

6. Poľsko nepožiadalo o vyplatenie zálohy podľa článku 4a nariadenia o FSEÚ.

7. V období od 11. do 16. septembra 2024 zasiahli juhozápad Poľska silné dažde, ktoré spôsobili rozvodnenie viacerých riek. Najviac postihnuté boli Dolnosliezske, Opolské, Sliezske a Lubuské vojvodstvo. V dôsledku toho bolo zaplavených takmer 10 600 obytných a vyše 2 000 poľnohospodárskych budov. Pohroma priamo zasiahla viac než 200 000 ľudí. Mnohé podniky boli nútené dočasne pozastaviť alebo výrazne obmedziť svoju činnosť, čo viedlo k značným finančným stratám.

8. Poľské orgány požiadali o pomoc prostredníctvom mechanizmu Európskej únie v oblasti civilnej ochrany. Potrebné boli dezinfekčné prostriedky, odvlhčovače vzduchu, gumené čižmy, rukavice a vakcíny. Pomoc bola poskytnutá z Belgicka, Dánska, Nemecka, Litvy, zo Slovinska, Švédska a z Rakúska.

9. Pokiaľ ide o náklady na opatrenia oprávnené podľa článku 3 ods. 2 nariadenia o FSEÚ, Poľsko ich odhadlo na 2 755,2 milióna EUR, pričom tieto náklady rozdelilo podľa jednotlivých druhov opatrení. Najväčšia časť nákladov na núdzové opatrenia vo výške 2 721,3 milióna EUR sa týka opätovného uvedenia infraštruktúry a závodov v odvetví energetiky, vodného a odpadového hospodárstva, telekomunikácií, dopravy, zdravotníctva a školstva do fungujúceho stavu. Druhá najväčšia časť nákladov vo výške 19,8 milióna EUR sa týka vyčistenia oblasti postihnutej pohromou. Tretia najväčšia časť nákladov vo výške 14,2 milióna EUR sa týka dočasného ubytovania a záchranných prác.

10. Poľsko plne transponovalo smernicu 2007/60/ES[3].

11. Ku dňu predloženia žiadosti nebolo Poľsko predmetom konania o nesplnení povinnosti v súvislosti s právnymi predpismi Únie týkajúcimi sa povahy pohromy.

12. Poľské orgány uviedli, že náklady spojené s poistením sú z oprávnených nákladov vylúčené.

2.3. Česko – veľká živelná pohroma: povodne v septembri 2024

1. Česko predložilo 4. decembra 2024 žiadosť o finančný príspevok z FSEÚ na financovanie núdzových opatrení a opatrení na obnovu po povodniach, ktoré krajinu postihli v septembri 2024. Česko predložilo 4. apríla 2025 doplňujúce vysvetlenia týkajúce sa údajov a informácií uvedených v žiadosti o príspevok z FSEÚ.

2. Česko požiadalo o príspevok z FSEÚ v lehote 12 týždňov od prvých škôd, ktoré boli spôsobené pohromou z 12. septembra 2024. Žiadosť obsahuje všetky informácie požadované podľa článku 4 nariadenia o FSEÚ.

[3] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES z 23. októbra 2007 o hodnotení a manažmente povodňových rizík (ďalej len „smernica o povodniach“).

3. Keďže ide o živelnú pohromu, pohroma patrí do oblasti pôsobnosti FSEÚ.

4. České orgány odhadujú celkové priame škody spôsobené touto pohromou na 2,82 miliardy EUR. Táto suma presahuje strop v prípade „veľkej živelnej pohromy“ pre Česko vo výške 0,6 % jeho hrubého národného dôchodku, ktorý v roku 2024 predstavoval 1,58 miliardy EUR. Daná pohroma sa preto považuje za „veľkú živelnú pohromu“ podľa článku 2 ods. 2 nariadenia o FSEÚ.

5. Základom výpočtu výšky finančného príspevku z FSEÚ sú celkové priame škody. Tento finančný príspevok možno použiť iba na základné núdzové opatrenia a opatrenia na obnovu v zmysle článku 3 nariadenia o FSEÚ.

6. Česko nepožiadalo o vyplatenie zálohy na príspevok podľa článku 4a nariadenia o FSEÚ.

7. V období od 12. do 17. septembra 2024 zasiahli celú krajinu veľmi prudké vetry a silné dažde, ktoré spôsobili povodne. Najviac postihnutými regiónmi boli Moravskosliezsky a Olomoucký kraj. Zničené alebo poškodené boli desiatky domov a približne 1 000 cestných a železničných mostov, ako aj 2 000 km ciest a železničných tratí. Zaplavených bolo viac ako 350 škôl. Vyše 250 000 domácností zostalo bez elektriny, kúrenia a pitnej vody. V dôsledku toho muselo byť evakuovaných viac ako 13 000 ľudí, ako aj niekoľko nemocníc. Povodne si vyžiadali aj osem obetí na životoch.

8. České orgány nepožiadali o pomoc prostredníctvom mechanizmu Európskej únie v oblasti civilnej ochrany.

9. Pokiaľ ide o náklady na opatrenia oprávnené podľa článku 3 ods. 2 nariadenia o FSEÚ, Česko ich odhadlo na 1 699,5 milióna EUR, pričom tieto náklady rozdelilo podľa jednotlivých druhov opatrení. Najväčšia časť nákladov vo výške 1 583,9 milióna EUR sa týka opätovného uvedenia infraštruktúry a závodov v odvetví energetiky, vodného a odpadového hospodárstva, telekomunikácií, dopravy, zdravotníctva a školstva do fungujúceho stavu. Druhá najväčšia časť nákladov vo výške 80 miliónov EUR sa týka dočasného ubytovania a záchranných prác. Tretia najväčšia časť nákladov vo výške 33,3 milióna EUR sa týka vyčistenia oblasti postihnutej pohromou. Štvrtá najväčšia časť nákladov na núdzové opatrenia sa týka zabezpečenia preventívnej infraštruktúry a opatrení na ochranu kultúrneho dedičstva a dosahuje výšku 2,4 milióna EUR.

10. Transpozícia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES sa v Česku uskutočnila najmä prostredníctvom zákona č. 254/2001 Z. z. o vodách v znení zmien. Problematika ochrany pred povodňami je predmetom hlavy IX uvedeného zákona.

11. Ku dňu predloženia žiadosti Česko nebolo predmetom konania o nesplnení povinnosti v súvislosti s právnymi predpismi Únie týkajúcimi sa povahy pohromy.

12. České orgány neuviedli žiadne poistné krytie, ktoré by sa vzťahovalo na oprávnené náklady.

2.4. Slovensko – živelná pohroma v susednom štáte: povodne v septembri 2024

1. Slovensko predložilo 7. decembra 2024 žiadosť o finančný príspevok z FSEÚ na financovanie núdzových opatrení a opatrení na obnovu po povodniach, ktoré krajinu postihli v septembri 2024.

2. Slovensko požiadalo o príspevok z FSEÚ v lehote 12 týždňov od prvých škôd, ktoré boli spôsobené pohromou z 15. septembra 2024. Žiadosť obsahuje všetky informácie požadované podľa článku 4 nariadenia o FSEÚ.

3. Keďže ide o živelnú pohromu, pohroma patrí do oblasti pôsobnosti FSEÚ.

4. Slovenské orgány predložili žiadosť na základe kritéria „živelná pohroma v susednom štáte“, a to v zmysle článku 2 ods. 4 nariadenia o FSEÚ, v ktorom sa stanovuje, že pomoc z FSEÚ možno mobilizovať aj v prípade akejkoľvek živelnej pohromy v oprávnenom štáte, ktorá je veľkou živelnou pohromou aj v susednom oprávnenom štáte. Slovensko odhaduje celkové priame škody spôsobené touto pohromou na 84,3 milióna EUR. Táto suma predstavuje 0,07 % slovenského hrubého národného dôchodku (HND) v roku 2022. Keďže tá istá živelná pohroma spĺňa podmienky „veľkej živelnej pohromy“ v Česku, žiadosť Slovenska je oprávnená na príspevok z FSEÚ bez osobitného stropu.

5. Základom výpočtu výšky finančného príspevku z FSEÚ sú celkové priame škody. Finančný príspevok možno použiť iba na základné núdzové opatrenia a opatrenia na obnovu v zmysle článku 3 nariadenia o FSEÚ.

6. Slovensko nepožiadalo o vyplatenie zálohy podľa článku 4a nariadenia o FSEÚ.

7. Dňa 15. septembra 2024 Slovensko postihli značné povodne, a to najmä v Bratislave a okolitých regiónoch. Rieky Dunaj aj Morava zaznamenali výrazný vzostup hladiny, pričom doba opakovania na niektorých miestach presahuje 100 rokov. Kumulatívny úhrn zrážok dosiahol na Záhorí až 400 mm, čo ešte viac zhoršilo následky. Najväčšie škody boli pripísané menším riekam, kde boli hlásené prípady pretrhnutia hrádze, čo viedlo k zosilneniu povodní a vzniku škôd vo vidieckych aj v mestských oblastiach. Vážne zasiahnuté boli cesty, mosty a ďalšia kritická infraštruktúra, čo sťažovalo úsilie v reakcii na núdzovú situáciu.

8. Slovenské orgány nepožiadali o pomoc prostredníctvom mechanizmu Európskej únie v oblasti civilnej ochrany.

9. Pokiaľ ide o náklady na opatrenia oprávnené podľa článku 3 ods. 2 nariadenia o FSEÚ, Slovensko ich odhadlo na 3,7 milióna EUR, pričom tieto náklady rozdelilo podľa jednotlivých druhov opatrení. Najväčšia časť nákladov na núdzové opatrenia dosahujúca výšku 2,3 milióna EUR sa týka vyčistenia oblasti postihnutej pohromou. Druhá najväčšia časť nákladov vo výške 1,4 milióna EUR sa týka opätovného uvedenia infraštruktúry a závodov v odvetví energetiky, vodného a odpadového hospodárstva a dopravy do fungujúceho stavu.

10. Slovensko transponovalo smernicu 2007/60/ES[4] do svojho vnútroštátneho práva zákonom č. 7/2010 Z. z.

11. Ku dňu predloženia žiadosti Slovensko nebolo predmetom konania o nesplnení povinnosti v súvislosti s právnymi predpismi Únie týkajúcimi sa povahy pohromy.

12. Slovenské orgány uviedli, že náklady spojené s poistením sú z oprávnených nákladov vylúčené.

[4] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES z 23. októbra 2007 o hodnotení a manažmente povodňových rizík (ďalej len „smernica o povodniach“).

2.5. Moldavsko – regionálna živelná pohroma: povodne v septembri 2024

1. Moldavsko predložilo 5. decembra 2024 žiadosť o finančný príspevok z FSEÚ na financovanie núdzových opatrení a opatrení na obnovu po povodniach, ktoré krajinu postihli v septembri 2024.

2. Moldavsko požiadalo o príspevok z FSEÚ v lehote 12 týždňov od prvých škôd, ktoré boli spôsobené pohromou zo 14. septembra 2024. Žiadosť obsahuje všetky informácie požadované podľa článku 4 nariadenia o FSEÚ.

3. Keďže ide o živelnú pohromu, pohroma patrí do oblasti pôsobnosti FSEÚ.

4. Moldavské orgány predložili žiadosť na základe kritéria „regionálna živelná pohroma“ v zmysle článku 2 ods. 3 nariadenia o FSEÚ, kde je vymedzená ako akákoľvek živelná pohroma v regióne na úrovni NUTS 2 oprávneného štátu, ktorej následkom sú priame škody presahujúce 1,5 % hrubého domáceho produktu (HDP) uvedeného regiónu. Moldavské orgány odhadujú celkové priame škody spôsobené touto pohromou na 7,8 milióna EUR. Podľa nariadenia o FSEÚ, keď sa živelná pohroma týka viacerých regiónov na úrovni NUTS 2, uplatní sa prahová hodnota na priemerný HDP týchto regiónov vážený podľa podielu každého regiónu na celkovej škode. Priame škody vyjadrené ako percentuálny podiel celkového váženého regionálneho HDP regiónov Moldavsko stred a Moldavsko juh na úrovni NUTS 2 predstavujú 51,74 %. Táto suma presahuje 1,5 % váženého priemeru regionálneho HDP regiónov „Moldavsko stred“ a „Moldavsko juh“.

5. Základom výpočtu výšky finančného príspevku z FSEÚ sú celkové priame škody. Finančný príspevok možno použiť iba na základné núdzové opatrenia a opatrenia na obnovu v zmysle článku 3 nariadenia o FSEÚ.

6. Moldavsko je krajinou, ktorá sa zúčastňuje na prístupových rokovaniach s Úniou, a je preto oprávnené na pomoc z FSEÚ. Keďže však nie je členským štátom, nespĺňa podmienky na vyplatenie zálohy podľa článku 4a nariadenia o FSEÚ.

7. V období od 14. do 16. septembra 2024 zasiahli okresy Cantemir, Hînceşti, Leova, Străşeni, Floreşti a Teleneşti v Moldavsku prívalové dažde a následné povodne. Pohroma zasiahla viac než 200 000 ľudí. Povodne zničili alebo poškodili 20 mostov, osem vzdelávacích inštitúcií a niekoľko verejných budov. Zaplavené boli desiatky domov a pivníc a bolo potrebné zachrániť viac než 60 ľudí.

8. Moldavské orgány nepožiadali o pomoc prostredníctvom mechanizmu Európskej únie v oblasti civilnej ochrany.

9. Pokiaľ ide o náklady na opatrenia oprávnené podľa článku 3 ods. 2 nariadenia o FSEÚ, Moldavsko ich odhadlo na 7,2 milióna EUR, pričom tieto náklady rozdelilo podľa jednotlivých druhov opatrení. Takmer všetky náklady na núdzové opatrenia sa týkajú opätovného uvedenia infraštruktúry a závodov v odvetví dopravy a školstva do fungujúceho stavu.

10. Moldavsko čiastočne transponovalo smernicu 2007/60/ES[5].

11. Moldavské orgány uviedli, že náklady spojené s poistením sú z oprávnených nákladov vylúčené.

[5] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES z 23. októbra 2007 o hodnotení a manažmente povodňových rizík (ďalej len „smernica o povodniach“).

2.6. Bosna a Hercegovina – veľká živelná pohroma: povodne v októbri 2024

1. Bosna a Hercegovina predložila 27. decembra 2024 žiadosť o finančný príspevok z FSEÚ na financovanie núdzových opatrení a opatrení na obnovu po povodniach, ktoré krajinu postihli v septembri 2024.

2. Bosna a Hercegovina požiadala o príspevok z FSEÚ v lehote 12 týždňov od prvých škôd, ktoré boli spôsobené pohromou zo 4. októbra 2024. Žiadosť obsahuje všetky informácie požadované podľa článku 4 nariadenia o FSEÚ.

3. Keďže ide o živelnú pohromu, pohroma patrí do oblasti pôsobnosti FSEÚ.

4. Orgány Bosny a Hercegoviny odhadujú celkové priame škody spôsobené touto pohromou na 841,85 milióna EUR. Táto suma presahuje strop v prípade „veľkej živelnej pohromy“ pre Bosnu a Hercegovinu vo výške 0,6 % jej hrubého národného dôchodku, ktorý v roku 2024 predstavoval 138,33 milióna EUR. Daná pohroma sa preto považuje za „veľkú živelnú pohromu“ podľa článku 2 ods. 2 nariadenia o FSEÚ.

5. Základom výpočtu výšky finančného príspevku z FSEÚ sú celkové priame škody. Finančný príspevok možno použiť iba na základné núdzové opatrenia a opatrenia na obnovu v zmysle článku 3 nariadenia o FSEÚ.

6. Bosna a Hercegovina je krajinou, ktorá sa zúčastňuje na prístupových rokovaniach s Úniou, a je preto oprávnená na pomoc z FSEÚ. Keďže však nie je členským štátom, nespĺňa podmienky na vyplatenie zálohy podľa článku 4a nariadenia o FSEÚ.

7. V období od 3. do 17. októbra 2024 zasiahli Bosnu a Hercegovinu silné dažde, ktoré spôsobili katastrofálne prívalové povodne, zosuvy pôdy a záplavy v centrálnej, južnej a západnej časti krajiny. Najviac postihnuté boli kantóny Hercegovina-Neretva, Stredná Bosna, Zenica-Doboj a Kantón 10. Okrem niekoľkodňových výpadkov elektrickej energie a prerušenia pevných a mobilných telefónnych služieb došlo aj k úplnému prerušeniu cestnej a železničnej dopravy. To spôsobilo vážne fyzické a finančné škody na obytných a komerčných budovách, ako aj v oblasti dopravy, vodného a odpadového hospodárstva. Povodne si vyžiadali 27 obetí na životoch a 22 ľudí utrpelo zranenia. Mnohé rodiny boli nútené opustiť svoje domovy a boli ubytované v dočasných prístreškoch.

8. Orgány Bosny a Hercegoviny požiadali 5. októbra 2024 o pomoc prostredníctvom mechanizmu Európskej únie v oblasti civilnej ochrany. Na žiadosť reagovalo celkovo osem členských štátov a päť zúčastnených štátov.

9. Pokiaľ ide o náklady na opatrenia oprávnené podľa článku 3 ods. 2 nariadenia o FSEÚ, Bosna a Hercegovina ich odhadla na 792,15 milióna EUR, pričom tieto náklady rozdelila podľa jednotlivých druhov opatrení. Najväčšia časť nákladov vo výške 782,93 milióna EUR sa týka opätovného uvedenia infraštruktúry a závodov v odvetví energetiky, vodného a odpadového hospodárstva, telekomunikácií, dopravy, zdravotníctva a školstva do fungujúceho stavu. Druhá najväčšia časť nákladov vo výške 5,68 milióna EUR sa týka dočasného ubytovania a záchranných prác. Tretia najväčšia časť nákladov vo výške 3,45 milióna EUR sa týka vyčistenia oblasti postihnutej pohromou. Štvrtá najväčšia časť nákladov na núdzové opatrenia sa týka zabezpečenia preventívnej infraštruktúry a opatrení na ochranu kultúrneho dedičstva a dosahuje výšku 82,41 tisíc EUR.

10. V Bosne a Hercegovine prebieha transpozícia smernice 2007/60/ES.

11. Orgány Bosny a Hercegoviny uviedli, že náklady spojené s poistením sú z oprávnených nákladov vylúčené.

2.7. Záver

Na základe uvedených skutočností a po posúdení predložených informácií Komisia dospela k záveru, že pohromy uvedené v žiadostiach, ktoré predložili Rakúsko, Poľsko, Česko, Slovensko, Moldavsko a Bosna a Hercegovina, spĺňajú podmienky stanovené v nariadení o FSEÚ na uvoľnenie prostriedkov z FSEÚ.

3. FINANCOVANIE

Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027[6] (ďalej len „nariadenie o VFR“), umožňuje uvoľnenie prostriedkov z FSEÚ v kontexte rezervy na solidaritu a núdzovú pomoc (SEAR). V bode 10 Medziinštitucionálnej dohody zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení[7], ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov sa stanovujú spôsoby uvoľnenia prostriedkov z FSEÚ v rámci SEAR.

Keďže solidarita bola ústredným motívom zriadenia FSEÚ, Komisia zastáva názor, že pomoc by mala mať progresívny charakter. V dôsledku toho by sa na časť škody, ktorá presahuje strop pre uvoľnenie prostriedkov z FSEÚ v prípade **„veľkej živelnej pohromy“** (t. j. 0,6 % HND alebo 3 miliardy EUR v cenách z roku 2011 podľa toho, ktorá suma je nižšia, pozri článok 2 ods. 2 nariadenia o FSEÚ), mala uplatniť vyššia intenzita pomoci než na tú časť škody, ktorá daný strop nedosahuje. To znamená, že výška pomoci pre krajinu postihnutú pohromou, ktorá spĺňa podmienky v prípade „veľkej živelnej pohromy“, sa vypočíta sčítaním dvoch súm: 2,5 % celkových priamych škôd nedosahujúcich daný strop a 6 % v prípade časti celkových priamych škôd presahujúcej daný strop.

Sadzba uplatňovaná na vymedzenie sumy pomoci v prípade **„regionálnych živelných pohrôm“**, ktorá nedosahuje vnútroštátny strop, predstavuje 2,5 % celkových priamych škôd. Pri podávaní žiadosti o pomoc z FSEÚ na základe kritéria pohromy v „**susednom štáte**“ neexistujú žiadne stropy pre utrpené celkové priame škody. Sadzba uplatňovaná na vymedzenie výšky pomoci v prípade kritéria pohromy v „susednom štáte“ je rovnaká ako v prípade „regionálnej pohromy“, t. j. 2,5 % celkových priamych škôd. Príspevok z FSEÚ nesmie prekročiť odhadované celkové náklady na oprávnené opatrenia.

Metodika na výpočet pomoci bola stanovená vo výročnej správe o FSEÚ za roky 2002 – 2003 a následne schválená Radou a Európskym parlamentom.

Komisia preto navrhuje rozpočtovému orgánu uvoľniť tieto sumy:

Pohroma	*Celkové priame škody (v EUR)*	*Uplatnený strop (v EUR)*	*2,5 % celkových priamych škôd (do výšky stropu*	*6 % priamych škôd presahujúcich strop pre veľké živelné pohromy (v*	*2,5 % celkových priamych škôd*	*Celková výška navrhovanej pomoci (v EUR)*	*Vyplatená záloha (v EUR)*	*Zostatok, ktorý sa má vyplatiť (v EUR)*

[6] Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.

[7] Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

			pre veľké pohromy) (v EUR)	*EUR)*				
Rakúsko – povodne (pohroma v susednom štáte)	*1 711 563 002*	*neuplatňuje sa*	*neuplatňuje sa*	*neuplatňuje sa*	*42 789 075*	*42 789 075*	*10 663 587*	*32 125 488*
Poľsko – povodne (regionálna pohroma)	*3 039 957 574*	*538 909 893*	*neuplatňuje sa*	*neuplatňuje sa*	*75 998 939*	*75 998 939*	*neuplatňuje sa*	*75 998 939*
Česko (veľká pohroma)	*2 821 143 019*	*1 579 680 000*	*39 492 000*	*74 487 781*	*neuplatňuje sa*	*113 979 781*	*neuplatňuje sa*	*113 979 781*
Slovensko – povodne (pohroma v susednom štáte)	*84 327 482*	*neuplatňuje sa*	*neuplatňuje sa*	*neuplatňuje sa*	*2 108 187*	*2 108 187*	*neuplatňuje sa*	*2 108 187*
Moldavsko – povodne (regionálna pohroma)	*7 807 840*	*226 331*	*neuplatňuje sa*	*neuplatňuje sa*	*195 196*	*195 196*	*neuplatňuje sa*	*195 196*
Bosna a Hercegovina – povodne (veľká pohroma)	*841 851 670*	*138 325 000*	*3 458 125*	*42 211 600*	*neuplatňuje sa*	*45 669 725*	*neuplatňuje sa*	*45 669 725*
					SPOLU	*280 740 903*	*10 663 587*	*270 077 316*

Nariadením Rady 2024/765[8] z 29. februára 2024, ktorým sa mení nariadenie (EÚ, Euratom) 2020/2093, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027, sa rozdelila rezerva na solidaritu a núdzovú pomoc (SEAR) na dva samostatné nástroje: európsku rezervu na solidaritu a rezervu na núdzovú pomoc. Európska rezerva na solidaritu s ročnou sumou 1 016 miliónov EUR (v cenách z roku 2018, čo predstavuje 1 167,1 milióna EUR v cenách z roku 2025) sa použije na pomoc pri reakcii na núdzové situácie, na ktoré sa vzťahuje FSEÚ.

V súlade s článkom 3 ods. 7 nariadenia o FSEÚ a článkom 9 ods. 2 druhým pododsekom zmeneného nariadenia o VFR musí k 1. októbru každého roka zostať k dispozícii 25 % ročných pridelených prostriedkov FSEÚ (t. j. 291,8 milióna EUR na rok 2025).

Okrem toho v súlade s článkom 4a ods. 4 nariadenia o FSEÚ bola suma 50 000 000 EUR už zahrnutá do všeobecného rozpočtu EÚ na rok 2025 (vo viazaných a platobných rozpočtových prostriedkoch) na vyplatenie možných záloh.

A napokon, v súlade s článkom 9 ods. 2 nariadenia o VFR sa akákoľvek časť ročnej sumy nevyužitá v danom roku n môže použiť do roku n + 1. Z roku 2024 sa preto preniesla suma 194,3 milióna EUR.

Maximálna suma, ktorú možno z FSEÚ v tejto fáze použiť, je teda 908,95 milióna EUR (bez rezervy na zálohy a bez sumy, ktorá bude k dispozícii k 1. októbru). Po tomto uvoľnení prostriedkov zostane na ďalšie uvoľnenie prostriedkov k dispozícii 980,64 milióna EUR.

Suma, ktorá je k dispozícii v rámci FSEÚ v roku 2025 (v EUR):	
Celkové ročné prostriedky pridelené na FSEÚ na rok 2025 (vrátane tranže k 1. októbru)	1 167 064 638
Suma prenesená z roku 2024 (vrátane nevyužitých záloh) (+)	194 316 161
Prostriedky vyhradené na zálohové platby (–)	50 000 000

[8] Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2024/765 z 29. februára 2024, ktorým sa mení nariadenie (EÚ, Euratom) 2020/2093, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (Ú. v. EÚ L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj).

Suma už použitá na zálohy poskytnuté Španielsku a Rakúsku (–)	110 663 587
Suma k dispozícii až po 1. októbri (–)	291 766 160
Celková aktuálne dostupná suma (bez rezervy na zálohy a tranže k 1. októbru)	908 951 052
Suma navrhnutá na mobilizáciu podľa súčasného rozhodnutia o mobilizácii (len zostatok, ktorý sa má vyplatiť)	270 077 316
Zostávajúca suma na budúce žiadosti (vrátane záloh a tranže k 1. októbru)	980 639 896

2025/0138 (BUD)

Návrh

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o mobilizácii Fondu solidarity Európskej únie na účely poskytnutia pomoci Rakúsku, Poľsku, Česku, Slovensku a Moldavsku v súvislosti s povodňami, ku ktorým došlo v septembri 2024, a Bosne a Hercegovine v súvislosti s povodňami, ku ktorým došlo v októbri 2024

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 2012/2002 z 11. novembra 2002, ktorým sa zriaďuje Fond solidarity Európskej únie[9], a najmä na jeho článok 4 ods. 3,

so zreteľom na Medziinštitucionálnu dohodu zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov[10], a najmä na jej bod 10,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Cieľom Fondu solidarity Európskej únie (ďalej len „fond“) je umožniť Únii reagovať rýchlym, účinným a pružným spôsobom na núdzové situácie, a prejaviť tak solidaritu s obyvateľmi regiónov postihnutých veľkými alebo regionálnymi živelnými pohromami alebo čeliacich závažnému ohrozeniu verejného zdravia.

(2) Fond nesmie prekročiť stropy stanovené v článku 9 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093[11].

(3) Rakúsko predložilo 29. novembra 2024 žiadosť o mobilizáciu fondu v nadväznosti na povodne, ku ktorým došlo v septembri 2024.

(4) Poľsko predložilo 29. novembra 2024 žiadosť o mobilizáciu fondu v nadväznosti na povodne, ku ktorým došlo v septembri 2024.

(5) Česko predložilo 4. decembra 2024 žiadosť o mobilizáciu fondu v nadväznosti na povodne, ku ktorým došlo v septembri 2024.

(6) Slovensko predložilo 7. decembra 2024 žiadosť o mobilizáciu fondu v nadväznosti na povodne, ku ktorým došlo v septembri 2024.

---

9 Ú. v. ES L 311, 14.11.2002, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj.

10 Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

11 Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj).

(7) Moldavsko predložilo 5. decembra 2024 žiadosť o mobilizáciu fondu v nadväznosti na povodne, ku ktorým došlo v septembri 2024.

(8) Bosna a Hercegovina predložila 27. decembra 2024 žiadosť o mobilizáciu fondu v nadväznosti na povodne, ku ktorým došlo v októbri 2024.

(9) Uvedené žiadosti spĺňajú podmienky na poskytnutie finančného príspevku z fondu, ako sa stanovuje v článku 4 nariadenia (ES) č. 2012/2002.

(10) Fond by sa preto mal mobilizovať na účely poskytnutia finančného príspevku Rakúsku, Poľsku, Česku, Slovensku, Moldavsku a Bosne a Hercegovine.

(11) V snahe obmedziť na minimum čas potrebný na mobilizáciu fondu by sa toto rozhodnutie malo uplatňovať odo dňa jeho prijatia,

PRIJALI TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

V súvislosti so živelnými pohromami sa v rámci všeobecného rozpočtu Únie mobilizuje Fond solidarity Európskej únie vo forme viazaných a platobných rozpočtových prostriedkov, a to takto:

a) Rakúsku sa poskytne suma 42 789 075 EUR v súvislosti s povodňami, ku ktorým došlo v septembri 2024;

b) Poľsku sa poskytne suma 75 998 939 EUR v súvislosti s povodňami, ku ktorým došlo v septembri 2024;

c) Česku sa poskytne suma 113 979 781 EUR v súvislosti s povodňami, ku ktorým došlo v septembri 2024;

d) Slovensku sa poskytne suma 2 108 187 EUR v súvislosti s povodňami, ku ktorým došlo v septembri 2024;

e) Moldavsku sa poskytne suma 195 196 EUR v súvislosti s povodňami, ku ktorým došlo v septembri 2024;

f) Bosne a Hercegovine sa poskytne suma 45 669 725 EUR v súvislosti s povodňami, ku ktorým došlo v októbri 2024.

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od [*dátum prijatia*][*].

V Bruseli

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda/predsedníčka	*predseda/predsedníčka*

[*] Dátum vloží Parlament pred uverejnením v Ú. v. EÚ.